

**Erasmi a Chokier Tractatus absolutissimus de
iurisdictione ordinarii in exemptos, deque illorum
exemptione ab ordinaria iurisdictione**

Mvltis Pontificvm Decretis, Et SS. Congregationis ... Cardinalium
Declarationibus illustratus ; omnibus in iudicio Civili & foro Ecclesiastico
versantibus perquam utilis ac necessarius ; in duos tomos ab ipso Auctore
distinctus

Chokier, Érasme de
Coloniae Agrippinae, 1684

19. An oblati religionibus exempti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61886](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61886)

- Ac apparitoris fidem omnem amittit, qui muneris istius notam seu signum non gestat. d. l. *stigmata*, vide *Amanellum de claris aquis sing.* 137. Ut concludit Antonius de Pratis d. *tract. de iurisd. Episcopi c. 8. num. 3. per tot.* refert se dimisisse Prothonotarium quendam impunitum qui exemptionis huius pretextu ejus jurisdictionem declinabat. Certè vigente Concilio Tridentino *sessione 24. cap. 11. de Reform.* (quod postmodum Thomas Zerola in *praxi Episcopali* explicavit) Prothonotarii non participantes dicecesanis subjiuntur, non modo ratione beneficiorum quæ in dicecesi obtinent, sed etiam intuitu personarum, idque tanquam sedis Apostolicæ delegatis, Thomas Zerola in *praxi Episcopali par. 1. §. 1. verb. Exemptio. Mandosius loco allegato col. 4.* Censuit enim hoc loci Concilium Trident. exemptiones excitare perturbaciones in jurisdictione Episcoporum, ac præbere exemptis occasionem laxioris vitæ, d. c. 11. ac proinde esse restringendas, quod nos alibi etiam satis attigimus. *Supra quest. 4. per tot.*
- 10 An autem huic dispositioni objici possit exceptio legis seu Concilii non receperit, pender ex questione quam infra discussimus. *eod. lib. quest. 50. Et signanter num. 6. Et seqq. Et lib. 4. questio. 66.*

QVÆSTIO XIX.

An oblati Religionibus sint exempti?

SUMMARIUM.

1. Oblati, conversi Monachi, differunt.
 2. Plene oblati sunt exempti.
 4. Cingendus habetur pro cincto.
 5. Peregrinantes Romam causa indulgentiarum eas consequentium si in unere decedant.
 6. Conversi sunt exempti.
 7. 8. Item Novitii.
 9. 10. Novitio moriente an proximiores succedant excluso monasterio?
 11. Novitii dicuntur destinati ad religionem.
 12. Nomine religiosi comprehenditur novitius.
- 1 Notanda est differentia inter oblatos, conversos & Monachos. Illi enim sunt qui dedicant se & sua monasterio, habitu non mutato: hi qui similiter se & sua, sed mutando habitum, manent nihilominus seculares, quia ad ordines non promoventur. Postremi vero qui se & sua dicant mutantque habitum ac ad ordines promoventur. *Abbas cap. non est nu. 2. de Regularib. cap. cum dilectus de success. ab intest. Aurea Armilla verb. Monachus n. 1. Castrensis. l. si quis nu. 3. sub finem. C. ubi de Curiali vel cohort. Lapsus allegat. 129. Francus cap. per exemptionem, n. 2. cum addit. de privileg. in 6.*

Itaque

Itaque dico plenè Oblatos Religionis exemptæ, privilegio exemptionis gaudere. ²
Franc. d. cap. per exemptionem n. 2. Abb. cap. ut privilegia nu. 3. de privileg. cap. cum & n. 4.
cum addit. cap. marum n. 4. expresse Innocent. c. Recepimus n. 3. de privilegiis. Dixi plene
 oblatos, nam oblato religionibus non gaudent privilegiis religionum antequam se
 suaque omnia qualia quantas religioni transfulerint atque devoverint. *Abb. cap. sua-*
rum num. 4. cap. cum & plantare num. 4. cum addit. cap. ut privilegia nu. 3. cum additio-
nibus de privilegiis. Sed tamdiu locorum ordinariis imò statutis laicorum subiecti
 sunt, *cap. quidam ubi Abb. gloss. & DD. de privileg. & juribus iam citatis.* Imò, ut pleri-
 que censent, non etiam gaudent immunitate personali capituli si quis suadente 17.
 quæst. 4. *Abb. d. cap. ut privilegia num. 3. cum addit. Alberius Tronius tract. de perfectio*
clerico cap. 8. lib. 1. Ratio est, quia infimili non dicitur quis esse de numero militum,
 aut etiam scholarium, priusquam sit inter eos numeratus. *l. ex eo tempore ff. de mili-*
tar. testam. h. miles ff. ex quibus causis majores Rebuff de privileg. scholar. privileg. 147.
 Quod tamen temperandum puto in casu quo per Oblatum non steterit quominus
 se suaque religioni devoveat, *d. cap. quidam §. verum quamdiu huiusmodi fratres moram*
in domibus suis fecerint. Idque argumentando à sensu contrario legis vel canonis,
 quod argumenti genus est in jure validum, *preses in locis legalibus loco à contrario*
sensu.

Confirmo, quia tum cingendus habetur pro cincto, *l. penult. ff. de test. militar. &* ⁴
 quæ proximè instant inesse videntur *l. lecta vers. dicebam ff. Si certum petat. pariaque*
 sunt aliquid factum vel proximè fieri destinatum, *l. vestimentum ff. de auro & argento*
lucæ Felin. cap. cum ab eo col. 3. de Rescr. lausissime Tiraguell. de ll. connubialib.

Hac ratione Pontifex peregrinis Romam causa indulgentiarum euntibus, si ⁵
 præmorianatur, plenarias concessit ac si iter complevisset. *Albericus in Dictionario*
verbo jubileus & in le. qui mittitur ff. ex quibus causis majores. Hinc pro libertò, abso-
 luto, cancellato, bannito, condemnato, factò, perditò completo habetur quod tale
 decernendum est, *Tiraq. de ll. connub. l. 16. glo. 2. verb. En pouvoir de son mari. numer. 2.*
& seqq.

De Convertis minus dubii, sunt enim converti religionum exemptarum exem- ⁶
 ptigaudetque in omnibus privilegiis ordinis, *Apostilla ad Hostiens. in summæ con-*
vers. conjugatorum num. 9. in verb. manifeste.

Dubium hoc loco se offert, quid dicendum de novitiis religionum exempta- ⁷
 rum? Idque quia communiter asseritur quod non habitus sed sola professio faciat
 Monachum, *cap. porrexitum. cap. ex parte de Regularibus cap. consuluit.* Qui clericus vel
 vorventes, Dicendum tamen eos esse Exemptos. Ratio est, Quia novitii quamdiu
 non apparent signa & conjecturæ, quod deserto proposito ad seculum redire ve- ⁸
 lint, dicuntur personæ annexæ & efficaciter obligate religioni. *Philipp. Francus in*
sua disp. de petitione dubio 3. num. 13. per cap. super eo cap. statumimus de regular. cap.
 1107

non solum eod. in 6. cap. Beneficium eod. in 6. Atqui certum est mutationem voluntatis non presumi. *Alicia. de presumpt. Reg. 2. per tot. signanter presumpt. 16.* Maxime stante pro hac parte valida presumptio, quod religionem ingredientibus eo animo praesumantur ut in ea perseverent. *Philipp. Franc. ubi supra numer. 14. & seqq.* Sunt enim animi destinatione vere religiosi, vide *Selva. tract. de beneficio part. 3. quest. 5. numer. 11. & per tot.* Quibus argumentis aliisque variis idem Francus & Selva consentent novitio decedente, non proximiores, sed ipsum Monasterium ab intestato non secus quam si professus esset haereditario iure debere succedere: quod tamen exaudiendum est juxta distinctionem Ang & Fumi, verbo novitius. *Felin. in Repert. verb. novitius.* Confirmatur, quia sicut Novitii non professi, gaudent privilegio Clericorum atque Religiosorum. cap. Religioso §. quamvis de sent. Excommunicat. in 6. *Albertus Trotius tract. de perf. Clerico lib. 1. cap. 9. numer. 2.* *Navarrus in Manuali cap. 2. numer. 65. post. med. fol. 216.* Ita ab identitate rationis privilegio exemptionis, per notata praesidia, loco ab idemur. rationis. Si quidem finis atque omnis ratio concessatum exemptionum est partim favor sanctae Sedis, cuius interest habere multos immediate subditos. *Clement. Pastoralis de Rejudic. Rebuffus Respons. 142.* partim ut exempti liberi à jugo ordinariarum quatenus divino officio & contemplationi vacent, cap. iuniorum c. quam sit 18. quest. 2. *Rebuff. d. Respons. 142.* quae rationes etiam militat in Novitiis.

Confirmatur secundo, Quia Novitii dicuntur destinati ad Religionem, qui proinde gaudere debent privilegio Religionis, non se usquam dicitur de destinato ad Clerum, qui licet Clericus non sit, tamen privilegio Clericali potitur, adeo ut ei beneficia conferri possint. *Fel. cap. Cum adeo numer. 2. de Rescript. Selva de Beneficio part. 3. quest. 5. fol. 57. vol. Tract. 15. Staphileus de Lueris gratia §. nova forma n. 35. & 36. vol. Tract. 14. fol. 16.*

Licet videatur contradicere Menochius, dicens quod ante professionem quis antimo dicatur ingressus Religionem quam non facta, bona, (inquit) Monasterio non acquiritur. *Menochius de presumpt. lib. 4. presumpt. 83. numer. 72. & 74. fol. 808.*

Confirmatur tertio, quia nomine Religiosi comprehenditur etiam Novitius, cap. Nullus, de Elect. in sexto, tex. & gloss. *Clement. 1. ubi Cardin. numer. 2. & 5. eodem ut.* De qua materia longe lateque Bertachinus, qui, si sit opus, videri poterit *Tractat. de Gabellis seu vectigalibus parte septima, quest. 32. numero 55. & seqq.*